

CIRKULÄR 19:12

JU/TS
Anna Marcusson
Fredrik Bäck

UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATAASEN

Cirkulärnr: 19:12
Diariernr: 19/00443
Handläggare: Anna Marcusson
Fredrik Bäck
Ämnesord: Fastigheter; Juridik; Miljö
Avdelning: JU/TS
Sektion/Enhet: PSM
Extern medverkan:
Datum: 2019-08-14
Mottagare:
Rubrik: Viktiga frågor för kommunerna i anledning av nya regler om producentansvar Cirkulär 19:12
Ersätter:
Bilagor: Detaljerad genomgång av regelverket om ett förändrat producentansvar ur ett kommunalt perspektiv

Viktiga frågor för kommunerna i anledning av nya regler om producentansvar Cirkulär 19:12

Nya regler om ett förändrat producentansvar för [förpackningar](#) och [returpapper](#) har antagits 2018 och under våren 2019 har dessa förordningsändringar legat till grund för en [Samverkansplattform](#) mellan Avfall Sverige, SKL och FTI och behandlats i en [vägledning från Naturvårdsverket](#).

Reglerna innebär att producenternas insamling av förpackningar och returpapper blir tillståndspliktig och det ställs krav på hur insamlingen ska genomföras. Tillstånd ska meddelas av Naturvårdsverket.

En viktig förändring är att kommunerna efter utgången av 2020 inte längre kan samla in förpackningsavfall och returpapper i egen regi utan endast på uppdrag av ett tillståndspliktigt insamlingsystem, TIS. Regelverket bestämmer inte hur ett sådant uppdrag ska utformas eller hur ersättning regleras.

Reglerna ställer krav på att TIS ska samråda med kommunerna innan tillstånd att bedriva insamling av förpackningar och returpapper kan lämnas. Inför dessa samråd, som kommer att påbörjas under hösten 2019, finns enligt SKL några övergripande frågeställningar som kommunerna som helhet behöver ta ställning till. Dessa listas i den följande texten. I bilagan till 19:12 finns en mer detaljerad genomgång av regelverket ur ett kommunalt perspektiv.

Uppdrag att delta i samråd för kommunens räkning och eventuellt uppdrag att utföra insamling av förpackningsavfall och returpapper

Erfarenhet och kompetens som behövs i samråden finns ofta i den organisation som utför renhållningen; nämnd, bolag eller kommunalförbund och den organisationen kan lämpligen få kommunens uppdrag att delta i samrådet.

Kommunen som organisation behöver också ta ställning till om den ska utföra insamling på uppdrag av TIS inom ramen för de nya reglerna om producentansvar. Ett sådant ställningstagande innefattar principiella frågor; uppdragets utförande och den ersättning som TIS betalar i förhållande till kommunens kostnader och insamlingens servicegrad. Ställningstagandet måste göras av kommunen i sig, oavsett hur avfallsverksamheten är organiserad.

Insamlingen kan inte finansieras med avfallstaxa och eftersom insamlingen enligt regelverket ska finansieras av producenterna är utgångspunkten att skattemedel inte kan användas. Varken förordningarna eller Naturvårdsverkets vägledning ger stöd för en rätt att få betalt av TIS för gjorda investeringar men däremot anges i vägledningen att TIS utbyggnad av insamlingssystemen förutsätts ta tillvara på redan befintliga system för bostadsnära insamling och de erfarenheter som finns för dessa system.

Kommunen behöver, om den tar uppdrag att utföra insamling enligt producentansvaret, fördela utförandet på rätt organisation. Reglementen, förbundsordningar och bolagshandlingar behöver ändras för utförande av uppdraget.

Kommunen ska inför samrådet undersöka vilka resurser som finns för att identifiera platser för olika typer av insamlingslösningar.

Närhet

I vägledningen från Naturvårdsverket ges stöd för att krav motsvarande den servicenivå som kommunerna erbjuder för hämtning av restavfallet ska kunna ställas på producenterna vad gäller hämtning av förpackningar och returpapper. Det här

betyder dock inte att hämtningen med nödvändighet kommer att ske på samma sätt som tidigare. Till exempel kan kommuninvånaren begära undantag för hämtningen och där är det huvudsakligen TIS som avgör om det finns giltiga skäl för undantag i hämtningen. Vidare kan TIS under samråden ge förslag på alternativa insamlingsätt och platser.

Kommunen bör innan samråden startar ha skaffat sig en uppfattning om hur kommunen ser på den fortsatta servicenivån för insamlingen av förpackningar och returpapper i relation till den vägledning som Naturvårdsverket har tagit fram, till hur samordningen med insamlingen av restavfallet och matavfallet kan hanteras på bästa sätt.

Platser för insamling och dialog

Kommunerna förutsätts enligt Naturvårdsverkets vägledning vara behjälpliga med mark, förslag på markområden som ägs av andra markägare som kan vara lämpliga för insamlingsplatser. SKL har i remissvar framfört att detta bara kan göras inom ramen för det löpande arbetet eftersom det inte avsätts någon särskild finansiering för det arbetet. Oaktat detta kommer frågan att tas upp under samråden varför kommunerna innan samråden bör ha beaktat frågan om tillgång till mark och de resurser kommunerna har att aktivt arbeta med markfrågan.